

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ 2 „
15 „ „ „ 3 „

Pri večkratnem tiskanju se
sena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracija in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ 50 „

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 „ 20 „
za četrt leta . . . 2 „ 10 „

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
šteč. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Ruski vojni manifest

se tako-le glasi:

„Zvestim Našim narodom je znano živahno
sočutje, katero smo imeli zmirom za osodo po
Turčiji tlačenega krščanskega prebivalstva. Na-
ša želja, stan njegov zboljšati in zagotoviti,
je želja vsega ruskega naroda, ki je zdaj pri-
pravljen za nove žrtve, da bi olajšal osodo
kristjanov na balkanskem polotoku. Blago in
kri Naših zvestih podložnikov Nam je bilo
zmiraj drago, vsa Naša vlada priča o vedni
skrb, da bi se bila Rusiji ohranila dobrota
miru. Ta skrb Nas je neprenehoma oživljala
od početka žalostnih dogodov v Bosni, Herce-
govini in Bulgariji. Pred vsem smo se na-
menili, na potu mirnih razprav in po spora-
zumljenji z evropskimi velikimi oblastmi, za-
vezniki in prijatelji Našimi doseči zboljšanje
stanu kristjanov na vzhodu.

Dve leti smo neprenehoma prizadevali si
Turčijo pripraviti do reform, ktere bi zamogle
kristjane v Bulgariji, Bosni in Hercegovini
zavarovati pred samovoljstvom krajnih gospodk.
Izvrševanje teh reform je sledilo naravnost iz
prejšnjih dolžnosti, do katerih se je Turčija
slovesno zavezala pred vesoljno Evropo.

Naše prizadevanje, čeravno podpirano po
diplomatičnem prigovarjanji, ki se je godilo
skupno z drugimi oblastmi, pak ni doseglo za-
želenega cilja. Porta je ostala nepremakljiva
pri odločnem odbijanju vsakega poročstva za
varnost kristjanov; odbila je sklepe konference
v Carigradu, katero je vodila želja poskusiti
vsa mogoča sredstva sprave, da bi ganila
Turčijo.

Mi smo drugim kabinetom predlagali, naj
se sestavi poseben protokol, ki obsega bist-
vene pogoje carigraške konference, in pozivljali
Turčijo, da se pridruži temu mednarodnemu
pismu, ki je zaznamovalo najskrajnejše meje
Naših mirnih tirjatev.

Naša nada pa se ni spoznala. Porta se
enoglasni želji krščanske Evrope ni podala, ni
se pridružila sklepom protokola.

Ko smo tako vse poskusili, kar je na
mirnem potu bilo mogoče, smo po prevzetni
trdovratnosti Porte prisiljeni lotiti se odločne-
jega početja. Zavest prava, zavest Naše lastne
časti Nam mogočno to ukazuje. Po svojem
upiranji Nas je Porta prisilila iskati pomoči
po orožja sili.

Najglobokeje prepričani o pravici Naše
reči izročevaje se v ponižnosti božji milosti
in pomoči, naznanjamo s tem svojim zvestim
podložnikom, da je trenutek, kterega smo na-
prej videli, ko smo govorili one besede, kte-
rim je vsa Rusija s tako složnostjo odgovorila,
— da je ta trenutek zdaj prišel. Izrekli smo na-
men samostojno ravnati, brž ko se Nam bo
potrebno zdelo in bi čast Rusije to zahtevala.

Proseč danes blagoslov božji Svojim hra-
brim armadam jim velimo prestopiti mejo
Turčije.

Dano v Kišenevem 12. (24.) aprila 1877.
leta milosti, v 23. letu Našega vladanja.“

Aleksander.

Iz deželni zborov.

Zbor Kranjski.

Ob štirih popoldne (21 t. m.) se seja
zopet prične in dr. Bleiweis poroča v imenu
gospodarskega odseka o postavi za obdelovanje
ljublanskega mahú, katero je bil odsek v ne-
katerih paragrafi predelal po željah minister-
stva. Zbornica potrdi brez debate vse para-
grafe.

Na vrsto pride poročilo finančnega odseka
o stavbi deželne norišnice na Studencu. Pred-
ložena sta dva nasveta, večine in manjšine
odsekove. Prvo zastopa dr. Zarnik, drugo
baron Apfaltrern. Večina predlaga, naj se
prične zidanje norišnice po predloženih osnut-
kih in deželni odbor pooblasti v to porabiti
100.000 gl. iz stavbinskega zaklada norišnice
in iz deželnega premoženja, za kar je zasta-
viti nekaj obligacij; manjšina pa hoče, da se
zidanje na Studencu za zdaj še ne prične,
marveč se na sedanjo bolnišnico zida še eno
nadstropje za blazne in v to porabi kacij
60.000 gl., češ, da norišnica, kakoršno hoče
napraviti večina, ni niti potrebna, niti dežela
za-njo nima denarja. O obeh predlogih se
vname viharna razprava.

Med govorniki se oglasi prvi dr. Bleiweis
za norišnico ter se obrne proti baronu Ap-
faltrernu, kateri je protestiral zoper tako pre-
nagljeno sklepanje te važne zadeve. Baron
Apfaltrern naj bi svoj „protest“ poslal mini-
sterstvu, ki je tako skrcilo čas zborovanja.
Kdo ima v tem prav, narodna večina ali na-
sprotna manjšina, kdo bolje skrbi za blagor
dežele, to bo ljudstvo samo razsodilo, narod-
njakom se te sodbe ni bati. Potreba norišnice
je očitna, število blaznih raste čedalje bolj,
ko se ni toliko govorilo v vstavoverstvu, ni
bilo toliko blaznih niti toliko samomorov, ka-
kor zdaj. Pred 10 leti smo imeli v bolnišnici
samo 40 blaznih, zdaj jih je zmiraj 100 do
110, pa bi jih bilo še več, da bi imeli pro-
stora za-nje. Po Apfaltrernovem predlogu bi
dežela prišla v še večje stroške, ker bi ne
dobila za 60.000 gl. nič popolnega. Posestvo
na Studencu je po vsem ugodno za ta namen,
je precej na samem, ne daleč od mesta, ima
dovolj vode, kar je pri norišnici izdaten faktor,
in celó že obzidje. Norišnica ne sme biti jet-
nišnica, kar je bila nekaj, ko so blazne za-
pirali v luknje kakor divje zveri. Zdaj se
blazni zdravijo, v enem letu jih je bilo 55 iz-
puščenih. To je deželi velika korist, kajti čim
dalje je bolnik v bolnišnici, tem več stane
deželo. Tedaj je s humanitarnih in denarnih

ozirov priporočati novo norišnico. Bolnišnica,
kjer je zdaj oddelek za blazne, ima še za
druge bolnike premalo prostora, po zimi jih
mora nekaj celó na tleh ležati. Nekaj, ko
je naše mesto imelo le 14000 prebivalcev, je
bila bolnišnica morda dosti velika; zdaj pa
jih je že veliko čez 20.000, toraj več ne za-
dostuje. Ko so nameravali jo razširiti, so so-
sedje upirali se temu, ker vpitje in tuljenje
besnih vznemirja okolico, pa tudi drugim bol-
nikom težko dč. Ako bi se zidalo na sedanje
bolnišnično poslopje še drugo nadstropje za
norce, bo li to všeč bližnjim sosedom, ki bodo
noč in dan poslušati morali krik in tuljenje?
Iz teh vzrokov misli govornik, da ne bo no-
benega, ki bi glasoval za Apfaltrernov predlog.

Za tem se oglasi dr. Schrey, ki z dolgim
besedovanjem dokazuje, da je predlog manjšine
finančnega odseka oni, kterega mora zbornica
sprejeti. Se ve, da maha po narodni večini,
kteri očita zapravljenost, ker je nastavila po-
potnega učitelja kmetijstva. Čas zborovanja
se mu ne zdi prekratek, saj so narodnjaki
našli časa za več sklepov, ki njemu niso po-
volji. Deželni glavar opomni, naj bi zavoljo
kratkega še časa govorniki držali se stvari.

Baron Apfaltrern ob koncu generalne
debate zatrdi, da se le zato ustavlja zidanju
norišnice na Studencu, ker dežela nima de-
narja za-njo, poročevalec večine dr. Zarnik
pa se sklicuje na druge dežele, ki imajo vse
že take naprave. Mi svojih blaznih ne moremo
pošiljati v druge norišnice že zavoljo jezika
ne, tedaj si moramo lastno napraviti, a ne
samo za sedanje potrebe, ampak za več rodov.
Denarja res primanjkuje, ali davka ne povi-
šuje narodna večina, ampak sedanji sistem,
ker je država oddala občinam toliko bremen,
za ktere so stroški veliki. Vlada ukazuje ob-
činam šole zidati brez ozira na to, ali imajo
jih zidati s čem ali ne. In vendar je otroku
treba prej srajce, hlač, kruha, potem more biti
še le šolar.

Ob specijalni debati nasvetuje dr. Blei-
weis še nekaj naprav, katerih v osnutku po-
greša, namreč kuhinjo, kopališče, pokrito ho-
dišče (mostovž) in ledenico; potreba vsega
tega je jasna sama ob sebi. Po tem bi se
stroški povišali za 29.000 gl., tedaj predlaga,
da se deželnemu odboru privoli mesto 100.000
zdaj 129.000 gl. Narod gotovo ne bo obsodil
tistih, ki mu za ta znesek naredé kaj stalnega
in dobrega, ampak one, ki mu bi za 60.000
dali nekaj, kar ni nič vredno.

Predlogu nasprotujeta še Zagorec in Dež-
man, Apfaltrern pa pravi, da se ne čuti po-
klicanega popravljati predloge večine.

Dr. Zarnik se strinja z dr. Bleiweisovim
predlogom, kateri se s prvo točko odborovega
predloga sprejme, predlog manjšine pa pade.

O drugi točki predlaga Dežman, da bi
se vse še enkrat nadrobno precenilo, predno
se zidanje prične. Dr. Bleiweis ne nasprotuje

temu predlogu, če ne meri na to, da bi se vsa reč zopet na kak način zavlekla. Dežman odgovori, da pri tem nasvetu nima nobenih skrivnih namenov. Ko se tudi Zarnik z njim strinja, se predlog sprejme.

Potem se sprejmo vsi predlogi odsekov večine z dr. Bleiweisovo premembo vred; deželnemu inženirju pa se po predlogu dr. Zarnika za njegov trud pri osnutku privoli 300 gld. nagrade iz norišno-stavbenega zaklada.

(Konec sledi.)

Zbor Štajarski.

(Govor slov. poslanca dr. Dominkuša.)

Zelo zanimivo je blago, katero je deželni odbor v svojem poročilu o gospodarstvenem in denarnem stanju naše dežele podal.

Predložene date potrjujejo, da gospodarstvo v vseh oddelkih produkcije in pridobitka propada; ta propad, kateri se vsak dan vidi, jasno kaže opustošenja, ktera je naredila tako zvana kriza. Tudi deželni odbor je moral to opaziti, in njegovo poročilo kaže, da so njegovi nazori, ki so bili prošlo leto še lepše pobarvani, letos nekoliko svojih lepih barv izgubili.

Poročilo konstatira kot slabo gospodarstveno znamenje veliko gibanje v gospodarstvenem prometu v zadnjih letih, kakor tudi narastaj stanja hipotekarnih bremen na Štajarskem od leta 1868 na 68 milijonov; v letih 1874 in 1875 znaša samo okoli 48 milijonov. Dalje izvemo, da se nasledki krize na Štajarskem bolj kažejo, kakor v drugih deželah, tako da je odpisavanje davkov, ki je zaradi nemogočega plačevanja zaostalo, doseglo neizrečeno visokost; da ni samo dohodek, ampak tudi zmožnost davkoplačevalca, plačati davke, tako trpela, da bi bilo povišanje davkov zastoj in brez uspeha, da bi se končno dalo narediti ravnotežje v deželnem gospodarstvu le, ko bi se najprevidnejše hranilo; toda iz poročila finančnega odseka poizvedamo, da bode potem manjkalo še 197.000 gld., ako se naloži na direktne davke 38 odstot.

To so date in številke, ki so vredne, da se jim popolna pozornost privošči od deželnega zastopa; treba je, da se položaj popolnem pozna; zato obžalujem, da deželnemu odboru ni bilo mogoče, doseči popolnejše številke posebno o vrednosti nepremakljivega blaga in o čistih dohodkih, ki se iz tega dobijo, in odločilno se sklepa o zmožnosti najvažnejšega dela davkoplačevalcev le, ako se obzira na te faktorje.

Tudi sem prepričan, da se bode vse sklepanje, ki ima za podlogo v tem poročilu deželnega odbora gibanje v posestvenem prometu, povišano upotrebovanje hipotekarnega kredita, visokost davkovskih odpisovanj in pa posamezne eksekucije — da se bode vse to sklepanje po izidih leta 1876 zelo poostrišlo.

Mogoče mi je bilo, pogledati v dotični izkaz zemljišno-knjižnega urada v Mariboru in si dovoljujem iz taistega sledeče objaviti.

Po tem izkazu se je število posestvenih izprememb po pogodbah od 474 leta 1875 pomnožilo na 526, denarna njih vrednost pa je padla od 1.979.000 gld. na 1.099.000 gld.

Število posestvenih izprememb po posilnej prodaji je od 14 leta 1875 poskočilo na 31, denarna njih vrednost pa od 83.000 gld. na 183.000 gld.

Pri tem je še treba opozoriti, da so v dotičnem izkazu le one posilne prodaje izražene, pri katerih so novi posestniki že v zem-

ljišni knjigi zapisani, kar se, kakor znano, pri sedanjem pomanjkanju vedno jako dolgo odkriva.

Pri okrajnih sodiščih Maribor na desnem in levem bregu Drave se je leta 1876 izvršilo 61 prisilnih prodaj, najvišje ponudbe so znašale 76.000 gld., sodnijsko pa so bila cenjena posestva na 119.000 gld. Število dovršenih eksekutivnih realnih dražb je znašalo 88!

Število slučajev novega obloženja po pogodbah je od 532 leta 1876 poskočilo na 571, one po eksekutivnej intabulaciji izvršene pa od 469 na 532. Vsa nova obloženja padla so v vrednosti z 1.191.000 gld. na 1.082.000 gld.; padle pa so tudi odveze od 1.034.000 gld. na 854.000 gld., tako da preobloženje za leto 1876 znaša 228.000 gld.

Število izknjiženj vsled nezadostnega kupa povzdignilo se je od 26. leta 1875. na 179, kapitalni njih znesek — in ta številka je posebno važna — poskočil je od 23.000 gld. prejšnjega leta na 241.000.

Kar se da misliti, da podobne ali pa še hujše razmere tudi v drugih okrajih dežele vladajo, je tudi dvom, ki ga deželni odbor izreka, ali so se namreč razmere leta 1876 k boljemu obrnile, žalibog v negativnem smislu rešen.

Dalje se mi zdi, da je treba še dokazati za to, kar trdi deželni odbor: da so namreč obrtnijski krogi vsled krize več trpeli, kakor poljedelski. Da se o tem more zanesljivo sklepati, mora se ozirati na razmere, v katerih so kapitalne vrednosti dotičnih posestvenih kategorij druga k drugej.

Skrbi me, da se gospodarska kriza vsled kapitalne potrošbe in hitrega padanja posestvenih vrednosti še le začenja in čedalje bolj raste.

Ako se sestavi iz predloženih izkazov o zaostajanju davkov po gibanju v posestvenem in bremenskem stanju tabela, razvidi se, da končni zaostanki direktnih d. k. davkov v letu 1875. v gospodarskih obrtnijskih okrajih počež znašajo 11,5 odstot., v poljedelskih okrajih srednjega Štajarskega 5,5 odstot., v poljedelskih okrajih spodnjega Štajarskega pa 18 odst., a zaostanki v posameznih okrajih spodnje dežele so dosegali zares gorostasno visočino.

Tako znaša zaostanek zemljišnega davka v okraju Brežice 21,3 odst., v ptujskem okraju 29,9 odstot., v konjiškem 32,5 odst., v mozirskem in št. lenardskem pa nad 43 odst. več, kakor je predpisano.

Iz visočine teh zaostankov sme se pač opravičeno sklepati, da posebno kmetsko prebivalstvo spodnje-Štajarskega tlači breme davkov, in nikdar si ne bode opomoglo, ako se mu to breme ne zlažja.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. aprila.

Avstrijske dežele.

Dunajske liberalne liste je ruski manifest kar s kože spravil. Težko je zakrivati jim nevoljo, iz vsake vrste štrli zamolkla jeza, zato tudi jako zaničljivo pišejo o Rusih in že zmago Turkom. Ker dogodbe na vzhodu zdaj vso pozornost ná-se vlečejo, se za notranje naše zadeve, celó za državni zbor, skoro nihče ne zmeni.

V Pešt imajo priti turški softe obiskat svoje madjarske brate. O tem opomni „Reform“: Naj bi vlada tako obiskovanje zabranila. Turški dijaki naj bi že zavoljo lastne svoje kože

doma ostali, kajti na poti skozi Rumunijo bi se jim utegnilo slabo goditi, tudi bi lahko celó že Rusom v pest prišli.

Vnanje države.

Črnogorci bodo imeli hudo stanje, ker jih, kakor prej, Turki mislijo zgrabiti na dveh straneh, v Hercegovini in z Albanije. Toda hrabri Črnogorci nimajo nobenega strahu, ampak pravijo, da bo zopet govoril handžar. Ali so se že sprijeli kje, ali ne, s tem do danes še ni gotovih poročil.

Telegrami iz nekterih krajev poročajo, da so se s Črnogorci združeni Miriditi morali umakniti turškim četam. Če bi se bilo to tudi res zgodilo, nima nobene važnosti, ker vojevanje teh pogorskih narodov je tako, da se umaknejo, če jim ne kaže držati se, potem pa sovražniku drugje pokažejo, kaj znajo.

Grki so tudi že poslali na svoje meje tako zvane opazovalne in branilne straže.

Na Srbskem se nabirajo prostovoljci, ki bodo najbrž podali se v Bosno in Bulgarijo ustajnikom na pomoč.

Ruska armada se v dolgih četah neprenehoma pomika proti jugu. O njenem maršu je toliko telegramov, da jih človek komaj prebere. Iz njih je le toliko jasno, da do zdaj še niso nikjer treščili s Turki skup. Novica, da so Rnmunci prepustili Turkom trdnjavo Kalafat, je bosa, menda še zdaj ni nobenega Turka v Rumuniji. Vsak dan pa je pričakovati važnih poročil od Donave in iz Azije.

Na Turškem je za vojsko vse vneto. Ker se poda sam sultan na bojišče, bo Turkom sedanja vojska boj za vero, turški duhovniki že povsod vnamajo mohamedance zánj. V Carigradu so kristjani v velikem strahu; kdor more, beži iz Turčije. — Ob Donavi Turki ne vedo prav, kje mislijo Rusi udariti čez reko, ker jim je to na treh krajih mogoče. Tudi se Turki boje, da ne v Evropi, ampak v Aziji ima zgrabiti jih glavna ruska moč. Menda je Turčija zato se še zadnji trenutek obrnila do evropskih vlad zaradi posredovanja, a vlade so vse izrekle, da je to zdaj že prepozno.

Izvirni dopisi.

Iz Primorskega, 22. aprila. — (Vreme. Realni kredit.) Med tem, ko smo imeli prve dni aprila gorko in lepo vreme, katero je povzročilo, da so se drevesa oblekla v praznično obleko, ker sadna drevesa so cvetela, fige poganjale brst in tudi trta ni zaostala, kajti jela se je razpokljati in brsteti, in vsakdo se je nažepolno radoval in veselo pozdravljaj prišlo pomlad, pridrve se čez Kras dne 14. t. m. črni oblaki, ploha nastane in ker sta se potem mrzli sever in razsajajoča burja celi teden vojskovala, nastala je zimna mrzlota, dež je lil, po hribih je snežilo in našega slavčeka žvrgolenje je brezupno utihnilo. Nadejali smo se žalostne katastrofe. Vse je ugibalo, bo li slana ali ne. Tako je trajala obupna doba celi teden, in kako bi tudi ne, ker nam je lanska slaba letina zapustila hude nasledke. Zadel je več ali manj vsakega brez izjeme, posebno občutljivo pa našega kmeta. Samo po sebi se umeje, da oni, ki je bolj premožen ali ne potrebuje milosrčnosti drugih, lahko dobi, če kaj išče; vse drugače pa je za reveža. Če išče, ali ne dobi nič, ali pa pade oderuhom v pest, in gorje mu potem! To pri naših razmerah tudi ni čuda, če pomislimo, da pri nas zemljiščne knjige še niso tako vredjene, kakor dandanešnje potrebe za-

hitevajo; — ker so pa te knjige, kakor je znano, po vsem zagotovilo lastnine in podlaga realnega kredita, je toraj našemu kmetu nemogoče pri teh okoliščinah najmanjše utehe iskati ali dobiti. Kjer pa ni bodisi realnega ali osebnega kredita, posname si lahko vsaki sam žalostne nasledke. Dotičnim merodajnim krogom bi pač bilo toplo priporočati, da bi izdelovanje zemljiščnih knjig pospešili. Pa imamo žalibože malo upanja; ako bo šlo to delo tako polževo naprej kakor dosedaj, bomo v 20 letih komaj kaj na boljšem kakor smo danes. Na vsak način bi bilo potrebno, ko bi vlada v tej gotovo važni zadevi kakošen nujni uspešni korak storila in naj boljši bi bil morda ta, da bi se za to izvršitev ustanovile posebne komisije, ktere bi se edino s tem pečale. Res je sicer, da bi stale te komisije državo dosti stroškov, pa ker je od njih odvisen ploden uspeh, ki bi bil potem podlaga realnega kredita, bi se morali isti stroški žrtvovati. Vsaj raste z blagostanjem deželanov tudi blagostanje države same; če imajo deželani zaupanje, temveč zaupanja si pridobi vlada sama. Oče je gotovo mirnega srca, ako se otrokom dobro godi, in tudi mi se nadejamo, da država, ktere namen je gotovo pospeševati naše blagostanje, z nami ne bo ravnala kakor mačeha.

Iz sežanskega okraja, 19. aprila. (Revščina. Tatvina.) Preteklo leto je bila tudi v naših krajih slaba letina, žita je bilo malo, sadja skorej nič, vina tudi ne veliko; davke je pa ces. kr. okrajno glavarstvo po vsi ostrosti iztirjevalo in marsikateremu kmetu so zavoljo zastalih davkov goveda v Sežano gnali dostikrat še v slabem vremenu; moral je tedaj plačati, naj je iskal denarje, kjer je vedel. Vsled tega je letos veliko pomanjkanje. Nekteri kmeti, ki imajo obilno družino, morajo že vso zimo živež kupovati, denarja pa imajo malo ali nič; če so imeli kaj pridelkov prodati, je šlo večidel v c. kr. davkarijo sežansko. Kjer imajo boršče, so vozili drva v Trst, so pa po navadi slabo prodajali, tako da je nekteri komaj toliko dobil za drva, kar ga je stalo delo in pot, drva je pa moral skoraj zastonj dati. Tako mora ubogi kmet delati, truditi se, stradati, pomanjkanje trpeti. Naj bi vlada vendar za to skrbela, da bi kmetiški stan zboljšala, saj mora spoznati, da od kmetijstva so odvisna rokodelstva, kupčija, uradniki in sploh vsa država. Ako se bodo rubila n. pr. goveda zaradi neplačanih davkov*), s čim bo potlej kmet gnojil svoje njive, s čim oral itd., kaj bo pridelal, kako bo potlej davke plačeval, in ako ne bo plačal, kaj se mu bo potlej vzelo, in če mu prodajo posestvo in vse, kdo bo potlej živil njega in družino, in če jih veliko tako na boben pride, kdo bo potlej zemljo obdeloval, ako kupi zaradi neplačanih davkov davkarija posestvo za malo denarjev? ali bodo potem morebiti kakšni uradniki kopali in orali? Naj bi se kmetom davki zmanjšali, mesto da se vsako leto povišujejo, posebno kader so slabe letine, da bi mogel kmet pošteno vse plačati in svojo družino preživiti; ker če bi kmetje imeli manj davkov plačevati, ne bi bilo toliko pomanjkanja, tudi mislim bi ne bilo slišati toliko o tatvinah, goljufijah itd., tako pa marsikteri išče denarjev, in ker jih vselej ne more na pošten način dobiti, išče jih po krivičnih potih.

V nedeljo 15. t. m. je bila na Vatovljah v duhovski hiši med 9—12. uro zjutraj med službo božjo pri lepem jasnem vremenu cer-

kvena kasa okradena. Hiša je bila dobro zaprta, in med tem, ko je šel g. kaplan v $\frac{3}{4}$ ure oddaljeno cerkev maševat, je prišel nekdo skozi okno v prvem nadstropju v izbo, iz iste v drugo, tretjo itd., tako da je po vsih sobah pregledal, kar se je dalo odpreti, še celó pod streho je šel gledat; na zadnje je našel cerkveno kaso, zaprto s 3 ključi, in hranjeno v neki zaklenjeni omari. Ker ni imel 3 ključev, da bi jo bil odprl, nesel jo je v hram in tam pokrov toliko razsekal, da je denarje pobral, potem pa jo je skozi stranska vrata, od znotraj zaprta, s pograbljenim denarjem popihal. Čudno pri vsem tem je posebno to, da tat ni družega odnesel, kakor denarje in en svinčnik (menda je račun delal s svojim pajdašem; znamenje, da je znal pisati, ni bil tedaj brez „omike“); vse večidel po hiši je pregledal od postrešja do hrama, in ker drugod ni našel denarjev, je pustil vse drugo v miru, tudi škode ni več naredil, razun toliko, kar je bilo treba, da je skoz okno v hišo prišel in denarje vzel. Gotovo ni bil tedaj navaden hudobnež, temveč je bil morebiti sicer kak „pošten“ človek, kteri je pa denarjev potreboval, morebiti je imel ravno davke plačati(?) ali živež kupiti. Slišal sem tudi, da so bili žandarji tisto jutro v bližnjih vaseh na Mističah in na Barki, na Vatovljah pa menda ne. Da bi bili prišli tudi na Vatovlje, morebiti bi se ne bila okradla cerkvena kasa. Naj tedaj vest vprašajo, ali so storili dolžnost svojo. (Hvala. Prosimo večkrat kaj. Vred.)

Iz inomošča, 24. aprila. O našem vseučilišču se že nekaj časa sem govori in govoriči, piše in pisari na vse pretege. Znam, da bode i čitalcem „Slovenca“ po vseči, ako jim podam nepristransk ter povsem resničen opis dogodjajev na našem vseučilišču. 26. dan aprila meseca poteklo bode 200 let, odkar so cesar Leopold I. podpisali ustanovno pismo tukajšnje univerze. Običajno proslavlja dijaštvo takošen dan sijajno. Dijaci inomoški, svesti si važnosti te slavnosti, napeli so vse moči, da se vrši jubilej dostojno in da se universa sme ponašati častnim imenom „alma mater.“ V občnem zboru 7. dan marcija meseca dogovorilo se je, naj se slavnost vrši po tem-le programu: 25. aprila zvečer bakljada, 26. dopoldne slovesna sveta maša in „Te Deum“, na večer komers.

Huj! kako je to zbolelo Tobije Wildauerje, Baruhe, Rappaporte (tukajšnje profesorje) in vse ljudstvo izraelsko! Božja služba, „te deum“ — „klerikale Demonstration“, „jesuitsche Umtriebe“ itd. Hujskali so in pisarili po svojih listih „Tagblattih“ in enacih reptilih „de omnibus rebus et quibusdam „aliis“. Ni-li Vaš ljubljanski „Tagblatt“ in brat raznih „Tagblattov“ tudi katere „modre“ sprožil? Žalostno le, da so se nekteri izmed dijakov združili s temi potomci Abrahamovimi.

A zakaj ta vihar? Odgovorim: Rektor magnifikus je to leto učeni, zmerni in konservativni prof. dr. Huber. Običajno pa je v Avstriji, da se rektor poplemeniti in nadari križcem, pod čegar rektoratom slavi se kakošen jubilej. In zdaj znate, od kod mačje solze židovskih profesorjev.

Pa pravična stvar zmaga. Dne 19. aprila zberó se zopet dijaci. Zbor je bil izprva viharen. V dvorani bila je tihota ter izvedavost, kako da se bode stvar razmotala. Dobro došel je vsem učiliščnikom i rektor; a prilezli so tudi nekteri profesorji nasprotniki. Stud. juris g. v. Falser napove dnevni red. Sledi vohtev predsednika; voljen je soglasno gosp. Falser. Prečita najpreje dopis dijakov lahonov na-

znanjajočih, da se ne vdeležijo občnega zbora, ker niso bili vabljeni — čujte! — v jeziku laškem! Odgovor bil jim je glasen smeh. Zdaj poprosi g. prof. dr. Puntchart besede, ter prečita protest osemindvajseterih profesorjev. Stud. theol. Poljak, baron Wolszlegier, predlaga, da se preide na dnevni red. — Prof. Puntchart: „čez protest 28 profesorjev se ne zamore preiti na dnevni red.“ Klici: oho! oho! zakaj ne? — Nemir. — Predsednik zakaže mir, in večina glasuje za dnevni red. Zdaj zapusté profesorji in njihova klika dvorano. Ostali so zborovali ter debatirali mirno in možato. Tudi g. rektor ostal je do konca v dvorani. Program ostane deloma isti, kteri je bil načrtan že 7. marcija. O izidu prihodnjič.

Od sv. Ivana v trž. okolici, 23. apr. Danes se je k nam preselil naš novi župnik vis. čast. g. Janez Treven, dozdej župnik na Repentabru. Nasproti so mu šli in ga slovesno sprejeli vsi odlični možje iz fare, tukajšnji g. kaplan, oba gg. učitelja in obe gospodičine učiteljici, kterima se je pridružila mnogoštevilna množica faranov. Zastave so vihrale in možnarji so pokali na več krajih v znamenje veselja in vdanosti faranov do novega gospoda župnika. Spremili smo ga v cerkev, kjer se je po molitvi s kratkim pa krepkim govorom zahvalil za lep sprejem in je potem šel v farovž. Zvečer so pred farovžem goreli umetni ognji in pevci so peli več slovenskih pesmi. Bil je današnji zares za svetivansko faro vesel dan in tudi vreme je bilo lepo spomladansko. Bog živi mnogo let našega novega g. župnika!

Z Dunaja, 24. aprila. (Naša zunanja politika.) Ako postavimo na mesto Andrassyeve politike velik prašaj, označimo jo skoraj najbolje. Mi ne vemo, kakošna je, in kar je najbolj žalostno, sam Andrassy ne vé, kam bi se del. Toliko bo morda res, da smo stopili iz tricesarske zveze, s kom in proti komu pa smo sedaj, to ugiba celi svet, in na Dunaji se menda še odločili niso. Čudno, prečudno je to, da še oficijozni listi drug proti drugemu pišejo, ko ogerski oficiozi vsi za Turka govorijo, piše dunajski „Fremdenblatt“ ravno nasprotno, in ti listi naj bi zastopali vsi eno ministerstvo, eno politiko?! Dunajski „Vaterland“ je za rusko zvezo, pa nemškim katoličanom to ni prav, ker je Rusija prijazna Nemčiji, najhujši sovražnici katoliške cerkve, ta vpliv sega tudi v Avstrijo, in tako še vsi katoličani v Avstriji niso za zvezo z Rusijo. Liberalci in Madjari pa so odločno na strani Turčije, tedaj je prevaga na protiruski strani, in zveza za Rusijo bo težka. Rešpekt pred Rusijo, zvezano z Nemčijo, pa je zopet tolike sile, da protiruska politika ne more priti do veljave; tako smo tedaj čisto sami za se.

Da bi mi bili močni in v takem stanu, kakor Rusija, potem bi se taka politika ne smela grajati; toda v času, ko si vsak išče pomagaca, ko si celó Nemčija ne upa biti brez zaveznika, in ko so alijance v cvetu, v našem času je Avstrija brez zaveznika zgubljena. Ko je leta 1870 Prusija po Francozih planila, imela je gotovo rusko zvezo že v žepu, in tako zavarovana je mogla lahke vesti boj pričeti. Leta 1866 smo bili naenkrat od dveh strani napadeni. Kaj tacega se nam zna še enkrat pripetiti. Lahko niso neumni, da bi sami skušali se z nami, kedar kaj začnejo, imeli bodo že močnega zaveznika; Avstrija pa ga bo v poslednjem trenutku iskala, pa morda nobenega našla. Dober prijatelj je zmiraj dober, posebno pa v sili; Prusija sme storiti, kar se jej poljubi, ker jo brani ruski car; zakaj si Avstrija neče ali ne zna pridobiti

*) Po neki stari, pa še veljavni postavi se za kmetijstvo potrebne reči in živina ne smejo rabiti. Vred.

takega prijatelja? Da smo mi po letu 1849 ostali ruski prijatelji, ne bili bi doživeli ne Solferina, ne Sadove. In če se že zgube na Nemškem in na Laškem ne dajo več popraviti, kazalo bi, vsaj sedaj ogibati se takih napak, in v iztoku razširiti avstrijsko moč. Nudila se je sedaj najlepša priložnost, zopet sprijazniti se z Rusijo, — a gospodje Madjari tega niso hoteli, in tako zremo boječi v negotovo prihodnost, namesto da bi na strani močnega in zvestega zaveznika lahke vesti in dobre volje opazovali dogodke na iztoku, ter obračali jih v svoj prid.

Domače novice.

V Ljubljani, 28. aprila.

(Z Dunaja) iz škofovske konference je prišel veleč. g. škof Kr. Pogačar danes zjutraj; k shodu katoliškemu pa sta šla tje včeraj g. dekan M. Skubic in g. Klun, danes dr. J. Gogala, jutri pojde g. dr. in prošt A. Jarc itd.

(V seji odbora družbe kmetijske 17. t. m.) pri kateri je pl. Fladung kot vladni zastopnik pričujoč bil (deželni glavar dr. vit. Kaltenegger je bil po deželnem zboru zadrževan), se je na poziv sl. ministerstva kmetijstva za prihodnje leto 1878. sklenilo prositi državne podpore za sledeče reči: 1) za kmetijski poduk, 2) za razstavo v Kranji, 3) za zboljšanje senošet in planin, 4) za pogozdovanje brez državne pomoči izvršeno, 5) za sadjerejo in vrtnarstvo, 6) za lanorejo, 7) za govedorejo, 8) za ovčjo rejo, 9) za mlekarstvo in sirarstvo, 10) za čebelorejo, 11) za svilorejo, in 12) za vodnjake.

(Slovensko gledišče.) Na korist gospice Namretove se jutri ne bo, kakor smo zadnjič naznanili, igral „Striček“, ampak znana Nestrojeva vedno priljubljena burka „Lumpaci Vagabund“.

(Demonstracija.) Nekaj uradnikov kranjskega deželnega odbora je poslalo Vestenecku zaupnico za besede njegove v deželnem zboru. Vesteneck je namreč predlagal vravnava vseh dež. uradnikov, a namen njegov je bil le strankarsk, ker po reorganizaciji deželnih uradnikov bi jih bilo mogoče več odstraniti, posebno narodnih. Za ta predlog mu je nekaj uradnikov podalo zahvalnico, ali prav za prav zaupnico, ktero je podpisalo jih tudi nekaj, ki se štejejo k narodni stranki. Kako more kak narodnjak podpisati zaupnico Vestenecku! Mi mislimo, da tisti, ki so to storili, niso bili pri pravi pameti. To je nov dokaz, da je treba norišnico našo res razširiti.

(„Turški list“) vedno pregriza članke slovenskih listov, pa tako neumno, da mu nobeden pameten človek ne bo ugovarjal, če bi prav čas imel za to. Na take marnje se odgovarja k večjemu v kaki gostilnici, kedar vino ljudem v glavo gre. Če nas prestavljavec „turškega lista“ ne razume, naj si najame koga, da ga bo vsaj slovenščine učil; za pametno logiko je menda že tako prestar ali prezabit. Edino, kar bi mi obžalovali, če bi nam bilo na tem listu ljubljanskih bašibozukov kaj ležeče, bi bilo to, da njegovi bralci dobivajo po njem članke slovenskih listov tako spačene. Mi pišemo za narod, oni pa se nam le spakujejo, ker imajo za hrbtom ščuvaje. Več ne smemo povedati še zdaj.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v Krški škofiji. Č. g. Bergman Val., župnik pri D.

M. na Jezeru je prevzel začasno dekanjska. opravila za dekanijo Pliberk. — Č. g. Čare J., mestni kaplan v Pliberku, postal je ondi provizor. — Č. g. Šavbach Fr., provizor v Št. Petru pri Vašinjah, gre za duh. pomočnika na sv. Višarje.

Za provizorje gredó čč. g.: Šavbach Jan. iz Klanc v Ziljski Štabenji; Šerčer Ant. iz Borovljan v Svinčnici, odkoder bode oskrboval tudi kuracijo spod Ljubeljem; Strojnik Jož. iz Tinj v Sloveniji Št. Mihelj; Gugenberger Fr. iz Špitala v Breže, odkoder bode oskrboval Št. Pavel nad Dravo; Zolner Jož. od Sv. Valburge na Visoko Presnico in Fritzer Jož. iz Radelj v Kornat.

Umrli so čč. g.: dne 22. marca Fröschl Jož., provizor v Brežah; dne 1. aprila Plahuta Mih., fajmošter v Kotljah in dne 6. aprila Ožgan Franc, fajmošter v Ziljskem Štabnu. R. I. P.

Razpisane so fare: Zaberdice in Krasnica do 1. majnika: Št. Pavel nad Dravo in Breže do 7. majnika in Kotlje do 22. majnika.

Milostljivi knezoškof bodo letos obiskovali sledeče dekanije: Št. Andraž, Bleiberg, Terg Breže, Sovodje, Št. Lenart, Belsko dolino, Spodnji in Zgornji Rož, Spodnji dravski breg, Velikovec in Wolfsberg.

— „23 Cerkvenih pesem za šolsko mladino, čveteroglasno postavil in izdal Ant. Foerster“ imenuje se knjižica, ki je ravnokar v založbi g. Milica prišla na svetlo. Ime stolnega organista g. Foersterja je že tako slavno znano, in prizadevanje njegovo za čiščenje in povzdigo pravega cerkvenega petja tako sploh pripoznano, da nam omenjene knjižice ni treba posebno priporočati, ker se priporoča že po svojem izdajatelju. Polovica tiskanih pesmic je nemška, polovica pa slovenska, vendar se vse nemške zamorejo peti tudi s slovenskim tekstom. Knjižica, ki obsega 60 strani, se dobiva pri založniku, g. Rudolfu Milicu, tiskarju na Starem trgu, in velja 25 kr.

— Iz Starega trga pri Ložu se nam poroča, da je na sv. Jurija dan tam sneg zapadel, na sv. Marka dan pa so imeli 4° mraza.

Medved ustreljen. Dne 25. t. m. so dolenjevaški lovci (iz Dolenjevsi pri Ribnici) ustrelili strašanskega medveda na Veliki gori pod vrhom „Škopnikom“. Mrcina tehta, dasiravno je zdaj spomladi jalov ali kumeren, 282 funtov.

— Goriška Čitalnica napravi danes,

28. aprila koncertno veselico in plesno zabavo. Začetek ob 8. uri.

— O razstavi v Parizu l. 1878. Podružni odbor (kupčijska in obrtnijska zbornica) v Ljubljani vabi naše obrtnike k vdeleževanju pri svetovni razstavi v Parizu. Iz obširnejšega vabila posnamemo le to: Reči, ktere hoče kdo razstaviti, morajo biti ali skupno zložene po podobnosti ali enakosti, ali pa spravljene v posebnih, po prostorih zmerjenih omarah in pultih, ki morajo biti narejene po načrtu glavne (centralne) komisije. Razstavljavcem se bo šlo kolikor mogoče na roko. Razstavna avstrijska komisija jim bo priskrbovala razstavljanje, skladanje, prodajo, in kar bi se ne prodalo, bo jim nazaj poslala. Vožnina za tako blago bo po vseh železnicah znižana na polovico. Razstavna komisija pa ni odgovorna za to, kar bi se pri vožnji, razkladanji ali postavljanji utegnilo pokvariti, če ravno bo tudi pri tem imela največo skrb za vse. Oglasnice za vdeležbo se dobivajo v pisarni kupčijske in obrtnijske družbe v Ljubljani, pa se tudi brezplačno pošiljajo tistim, ki jih želé.

Umrli so:

Od 24. do 27. aprila: Karolina Švajger, kmet. šol. nadz. ž. 25 l., za pljučnico. Marija Stele, del. 26 l., za jetiko. Nikolaja Stubeš, okr. tajn. h. 8 l., za jetiko. Neža Jakopič, hiš. pos. v 66 l., za drisko.

Telegrafične denarne cene 27. aprila.

Papirna renta 57.70 — Srebrna renta 62.90 — Zlata renta 69.50. — 1840letno državno posejilo 10.30 Bankine akcije 764 — Kreditne akcije 135.70 — London 129.75 — Srebro 113.20. — Ces. kr. cekini 6 11 — 20-frankov 10.38.

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja poštni vlak ob 3. uri 4 min. popoldne.
 „ „ brzovlak „ 6. „ 8 „ zvečer.
 „ „ hitri pošt. vl. „ 2. „ 48 „ ponoči.
 „ „ zmešani vlak „ 9. „ 17 „ zvečer.
 Iz Trsta brzovlak 10. „ 31 „ zjutraj.
 „ „ poštni vlak 12. „ 57 „ opoldne.
 „ „ hitri poštni vlak 3. „ 43 „ ponoči.
 „ „ zmešani vlak 4. „ 45 „ zjutraj.
 (Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min., zmešani po pol ure.)

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajajo na dan po 3 vlaki; prvi ob 3. uri 55 min. ponoči.
 drugi „ 10. „ 40 „ opoldne.
 tretji „ „ 35 „ popoldne.
 Prihajajo pa trije: ob 2. uri 35 min. ponoči od sv. Valentina.
 „ 7. „ 45 „ zjutraj „ „ „
 „ 6. „ — „ zvečer od Lesec.

Žitne cene preteklega tedna.

(Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša $3\frac{26}{100}$ mernikov.

Reči		V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranji		V Mariboru		V Ptaju		V Ormužu		V Trstu		V Celovcu		V Zagrebu	
		gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice	(hektoliter)	10	30	10	50	11	38	9	20	9	10	7	32	—	—	10	38	9	—
	(mernik)	3	16	3	22	3	40	2	82	2	79	2	25	—	—	3	18	2	76
Reži	(hektoliter)	6	80	6	90	6	50	6	50	6	90	6	18	—	—	7	96	8	—
	(mernik)	2	9	2	12	2	—	2	—	2	12	1	89	—	—	2	46	2	45
Ječmena	(hektoliter)	5	—	5	50	5	84	5	30	5	—	5	70	—	—	6	36	3	80
	(mernik)	1	54	1	69	1	79	1	63	1	54	1	75	—	—	1	94	1	16
Ajde	(hektoliter)	5	70	5	90	6	16	5	40	5	30	4	88	—	—	6	10	5	—
	(mernik)	1	75	1	83	1	79	1	66	1	63	1	50	—	—	1	87	1	54
Prosa	(hektoliter)	5	80	5	80	6	16	5	20	5	20	7	80	—	—	4	46	6	80
	(mernik)	1	60	1	78	1	88	1	60	1	60	2	40	—	—	1	37	2	9
Turšice	(hektoliter)	6	—	6	70	7	20	5	50	5	20	4	80	—	—	5	22	5	10
	(mernik)	1	84	2	6	2	20	1	69	1	60	1	47	—	—	1	61	1	57
Oves	(hektoliter)	4	22	4	10	4	86	3	70	3	60	2	92	—	—	3	58	3	70
	(mernik)	1	29	1	25	1	50	1	13	1	10	—	90	—	—	1	9	1	13